

Sygn. akt I C 1261/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 sierpnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Lidia Grzelak

Protokolant Anna Maria Butryn

po rozpoznaniu w dniu 1 sierpnia 2017 r. w Ciechanowie

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko P. P. (1)

o zapłatę 27000,00 zł

I zasądza od pozwanego P. P. (1) na rzecz powoda (...) w W. kwotę 27000,00 zł (dwadzieścia siedem tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty;

II zasądza od pozwanego P. P. (1) na rzecz powoda (...) w W. kwotę 5155,00 zł (pięć tysięcy sto pięćdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 4817,00 zł (cztery tysiące osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 1261/16

UZASADNIENIE

Powód (...) w W. wniósł w dniu 18 maja 2016 r. do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie pozew żądając zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego P. P. (1) kwoty 27000,00 zł tytułem zwrotu wypłaconego świadczenia na podstawie art. 518 § 1 pkt 1 i 4 kc w zw. z art. 415 kc w zw. z art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2002 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych jako sprawcy szkody spowodowanej zdarzeniem drogowym z dnia 10 września 2001 r. który to nie był objęty obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 13 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty. Powód wnosił ponadto o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie uwzględnił powództwo w całości i w dniu 5 sierpnia 2016 r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Pozwany P. P. (1) zaskarżył powyższe orzeczenie w całości oraz wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz od powoda (...) w W. zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W dalszej części sprzeciwu zakwestionował swoją odpowiedzialność z powyższego tytułu wskazując, że samochód osobowy marki P. nr rej. (...), którym kierował podczas wypadku, był w dniu 10 września 2001 r. objęty obowiązkowym ubezpieczeniem OC w (...) Spółka Akcyjna w Ł., a ponadto podniósł zarzut przedawnienia roszczenia co do kwot: 9000,00 zł i 9000,00 zł

- składających się na roszczenie główne, które zostały wypłacone A. L. i M. M. – dzieciom zmarłej wskutek wypadku A. R. tytułem zadośćuczynienia w dniu 16 października 2012 r.

Sąd ustalił co następuje:

W dniu 11 listopada 2000 r. E. P. i H. P. kupili od J. L. (1) samochód osobowym marki nr rej. (...). Następnie – na ich wniosek - samochód ten został zarejestrowany w Starostwie Powiatowym w C. Wydziale Komunikacji pod nr (...) i objęty dobrowolnym ubezpieczeniem komunikacyjnym – AUTO CASCO (KAC polisa nr (...)) i (...) ((...), polisa nr (...)) w Zakładzie (...) Spółka Akcyjna w Ł., którego następcą prawnym jest (...) Spółka Akcyjna w Ł. na okres od 15 listopada 2000 r. do 14 listopada 2001 r. (bezsporne, w tym pismo Zakładu (...) S.A. z dnia 6 lutego 2002 – k. 148 akt, duplikat polisy nr (...) dot. umowy (...) obowiązujących w okresie od 15 listopada 2000 r. do 14 listopada 2001 k. 143 akt, pismo z 20 września 2012 r. k. 191, korespondencja mailowa k. 26, pismo (...) Spółka Akcyjna w Ł. z dnia 21 marca 2013 r. k. 35).

W dniu 10 września 2001 r. w C. na ulicy (...) kierujący samochodem osobowym marki P. nr rej. (...) P. P. (1), syn E. P. i H. P. naruszył art. 19 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym, w ten sposób, że nie dostosował prędkości jazdy do panujących warunków drogowym, w wyniku czego potrafił przechodzącą przez jezdnię pieszą A. R. powodując nieumyślnie ostrą niewydolność krążeniową – oddechową będącą skutkiem uszkodzeń czaszkowo – mózgowych, skutkujących jej zgonem. Powyższy czyn wypełniał znamiona czynu zabronionego stypizowanego w art. 177 § 1 kk, za który P. P. (1) został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Ciechanowie II Wydział Karny z dnia 1 marca 2005 r. w sprawie II K 384/03 na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, zaś na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 2 kk wykonanie wymierzonej kary Sąd warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby (bezsporne, w tym wyrok wraz z uzasadnieniem k. 177-186, 187-190).

Pojazd kierowany przez P. P. (1) w chwili zdarzenia nie korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej (OC) posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (pismo stanowiące identyfikację umowy OC w pojeździe o nr rej. (...) na dzień 10 września 2001 r. k. 132, pismo (...) Spółka Akcyjna z dnia 7 września 2016 r. k. 149, pismo (...) z dnia 27 marca 2017 r. k. 169, pismo (...) z dnia 21 kwietnia 2017 r. k. 172-173, pismo (...) z dnia 15 maja 2017 r. k. 194).

Dopiero od dnia 13 listopada 2002 r. do dnia 29 marca 2003 r. przedmiotowy samochód został objęty ubezpieczeniem OC (KOC, (...)1, polisa nr (...)) oraz (...) ((...), polisa nr (...)) w (...) Spółka Akcyjna w Ł. (pismo (...) Spółka Akcyjna z dnia 7 września 2016 r. k. 149, zaświadczenie o przebiegu ubezpieczenia w ubezpieczeniach komunikacyjnych k. 145-147, duplikat polisy nr (...) dot. umowy OC i (...) obowiązujących w okresie od 13 listopada 2002 r. do 29 marca 2003 r. k. 142).

W dniu 6 lutego 2001 r. Zakład (...) S.A. w Ł. przyznał i wypłacił właścicielom samochodu osobowego marki P. o nr rej. (...) E. P. i H. P. z ubezpieczenia (...) potwierdzonego polisą nr (...) odszkodowanie w kwocie 2953,00 zł za naprawę samochodu uszkodzonego w wyniku w/w wypadku (pismo Zakładu (...) S.A. w Ł. z dnia 6 lutego 2002 r. k. 148).

(...) Spółka Akcyjna w Ł. w dniu 16 listopada 2012 r. (data prezentaty ubezpieczyciela na dokumencie) wpłynęła dokumentacja (m.in. zgłoszenie szkody) dotycząca roszczeń z tytułu przedmiotowego wypadku komunikacyjnego. Jednakże z uwagi, że posiadacz zidentyfikowanego pojazdu mechanicznego, którego szkodę tę wyrządzono nie był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, zgodnie z art. 14 pkt 4 ustawy z dnia 22 maja 2002 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zakład ubezpieczeń przekazał sprawę do dalszej likwidacji (wypłacając już 40000,00 zł i wnosząc o jej refundację) Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W., który to w dniu 13 listopada 2014 r. wypłacił M. M., A. L. i J. L. (2) kwoty w wysokości po 9000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć matki A. R. (zgłoszenie szkody k. 37, pisma z dnia 13 listopada 2014 r. k. 27-29).

W dniu 5 grudnia 2014 r. (...) w W. wezwał P. P. (1) do zapłaty kwoty 27000,00 zł tytułem zwrotu wypłaconego odszkodowania w terminie 30 dni, pod rygorem wszczęcia postępowania sądowego (wezwanie do zapłaty z dnia 5 grudnia 2014 r. wraz z potwierdzeniem doręczenia k. 30-30v).

P. P. (1) jest nauczycielem wychowania fizycznego w niepublicznym liceum ogólnokształcącym w P.. Otrzymuje najniższe wynagrodzenie. Zamieszkuje wraz z żoną ma nieruchomości, stanowiącej jej własność. Jest wraz z ojcem współwłaścicielem samochodu osobowego, którym dojeżdża do pracy. Nie ma innych źródeł utrzymania. Ma na utrzymaniu małoletnie dziecko; jego żona przebywa obecnie na urlopie macierzyńskim (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na dokumentów znajdujących się w aktach sprawy.

Okoliczności sprawy związane z kupnem przez rodziców pozwanego samochodu osobowego marki P. nr rej. (...), objęciem go dobrowolnym ubezpieczeniem komunikacyjnym – (...) i (...) w Zakładzie (...) Spółka Akcyjna w Ł., którego następcą prawnym jest (...) Spółka Akcyjna w Ł. na okres od 15 listopada 2000 r. do 14 listopada 2001 r., jak również okoliczności związane z wypadkiem, w którym śmierć poniosła A. R. oraz wypłatą przez (...) w W. jej dzieciom M. M., A. L. i J. L. (2) kwot po 9.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia nie były sporne, a jednocześnie potwierdzone zostały dokumentami z akt szkody. Bezsporne są również okoliczności dotyczącej sytuacji rodzinnej i majątkowej pozwanego P. P. (1).

Sąd w toku postępowania oddalił wniosek dowodowy pozwanego P. P. (1) o dokonanie ponownie kalkulacji składki ubezpieczenia (...) pojazdu marki P. za okres 15 listopada 2000 r. do 14 listopada 2001 r., gdyż przedmiotowe roszczenie wywodzone jest z braku zawarcia umowy w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody wyrządzone w związku z ruchem pojazdu (OC), nie zaś dobrowolnego ubezpieczenia pojazdów mechanicznych od zdarzeń losowych ((...)). Bezsporną i niekwestionowaną przez żadną ze stron procesu okolicznością jest natomiast, że przedmiotowy samochód był ubezpieczony w zakresie (...). Wskazać należy, na duplikacie polisy nie ma żadnego zapisu, iż było to tzw. „ubezpieczenie łączone” jako pakiet OC z innym ubezpieczeniem dobrowolnym, np. właśnie (...), czy (...), A., S. i inne. Przeprowadzenie powyższego zawnioskowanego dowodu, było zatem zbędne i nie mające znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, roszczenie powoda (...) w W. zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Stosownie do treści art. 98 ust. 1 pkt 3 ppkt a) ustawy z dnia 22 maja 2002 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (dalej UUU) do zadań Funduszu należy zaspokajanie roszczeń z tytułu ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2, w granicach określonych na podstawie przepisów rozdziałów 2 i 3, za szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na osobie, w mieniu, w mieniu i na osobie, gdy posiadacz zidentyfikowanego pojazdu mechanicznego, którego ruchem szkodę tę wyrządono, nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Ubezpieczeniem obowiązkowym jest m.in. ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, zwane dalej „ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych” (art. 4 pkt 1 powołanej ustawy). Natomiast zgodnie z art. 518 § 1 pkt 1 i 4 kc, osoba trzecia, która spłaca wierzyciela, nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty 1) jeżeli płaci cudzy dług, za który jest odpowiedzialna osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi;

4) jeżeli to przewidują przepisy szczególne. Stosownie zaś do art. 415 kc, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Przepis art. 110 ust. 1 UUU stanowi natomiast, że z chwilą wypłaty przez Fundusz odszkodowania, w przypadkach określonych w art. 98 ust. 1 pkt 3 i ust. 1a, sprawca szkody i osoba, która nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2, są obowiązani do zwrotu Funduszowi spełnionego świadczenia i poniesionych kosztów. Mimo, że spowodowany przez pozwanego P. P. (1) wypadek (10 września 2001 r.), w wyniku którego powstały naprawione przez powoda (...) w W. krzywdy, miał

miejsce przed wejściem w życie powołanej ustawy UUU, które miało miejsce w dniu 1 stycznia 2004 r., rozpatrywane roszczenie, wywodzone m.in. z treści art. 110 ust. 1 ustawy podlega ocenie według tej ustawy, co wynika z postanowień art. 159 ust. 2 w zw. z ust. 1 cyt. ustawy, nakazujących stosować odpowiednio do postępowań dotyczących roszczeń (...) zasadę, że według przepisów dotychczasowych toczą się postępowania dotyczące roszczeń odszkodowawczych wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy. Postępowanie Funduszu przeciwko sprawcy szkody o zwrot spełnionego przez Fundusz świadczenia i poniesionych kosztów zostało wszczęte już w okresie obowiązywania nowej ustawy, toczy się więc według jej przepisów.

W toku niniejszej sprawy pozwany P. P. (1) zakwestionował swoją odpowiedzialność z powyższego tytułu, wskazując, że samochód osobowy marki P. nr rej. (...), którym kierował podczas wypadku był w dniu 10 września 2001 r. objęty obowiązkowym ubezpieczeniem OC w (...) Spółka Akcyjna w Ł. oraz podniósł zarzut przedawnienia roszczenia co do kwot wypłaconych zstępny – dzieciom zmarłej wskutek wypadku A. R. A. L. i M. M. w dniu 16 października 2012 r. przez powodowy Fundusz tytułem zadośćuczynienia.

Sąd w pierwszej kolejności odniesie się do zarzutu przedawnienia roszczenia, albowiem gdyby okazał się on skuteczny dalsza część rozważań nie byłaby już konieczna.

Zgodnie z art. 110 ust. 4 cytowanej UUU roszczenia Funduszu wynikające z ust. 1 ulegają przedawnieniu na zasadach określonych w kodeksie cywilnym, nie wcześniej jednak niż z upływem 3 lat od dnia spełnienia przez Fundusz świadczenia. Roszczenia wynikające z ust. 1 to roszczenia Funduszu przeciwko sprawcy szkody i osobie, która nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego o zwrot spełnionego przez Fundusz Świadczenia i poniesionych kosztów. Przedawniają się one „na zasadach określonych w kodeksie cywilnym” jednak z zastrzeżeniem, że nie może to nastąpić wcześniej niż z upływem 3 lat od dnia spełnienia przez Fundusz świadczenia. Interpretacją powyższego przepisu zajął się Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 6 listopada 2013 r. wydanym w sprawie IV CSK 120/13, wskazując, że przyjęta konstrukcja zdania złożonego, w którym zdanie podrzędne precyzuje okoliczności związane z długością terminu powoduje, że sformułowanie „nie wcześniej jednak niż z upływem 3 lat od dnia spełnienia przez Fundusz świadczenia” odczytać należy jako dookreślenie terminu. Prowadzi to do wniosku, że zdanie nadrzędne również dotyczy terminu, a więc ustawowe stwierdzenie, iż roszczenia Funduszu ulegają przedawnieniu na zasadach określonych w kodeksie cywilnym odnosi się nie tylko do innych postanowień kształtujących instytucję przedawnienia, lecz przede wszystkim do długości terminu przedawnienia. Ostatecznie więc art. 110 ust. 4 UUU w warstwie językowej wyraża nakaz stosowania do przewidzianych w ust. 1 roszczeń Funduszu reguł, jakie przewidziane są dla tych roszczeń w kodeksie cywilnym. Roszczenia, których dotyczy art. 110 ust. 4 UUP, dotyczą realizacji przez sprawcę szkody i osobę, która pozbawiła poszkodowanego możliwości uzyskania świadczeń z obligatoryjnej umowy ubezpieczenia, obowiązku zwrotu świadczenia spełnionego na rzecz poszkodowanego przez Fundusz. Określenie w art. 110 ust. 1 UUU obowiązku sprawcy i osoby, która zaniechała zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, jako zwrotu świadczenia nie tworzy materialnoprawnej podstawy roszczenia Funduszu. Nadal - identycznie jak pod rządami art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej - jest to roszczenie wynikające z przejęcia wierzytelności zaspokojonego wierzyciela, co szczegółowo omówione zostało w uchwale w składzie siedmiu Sądu Najwyższego z dnia 19 października 1995 r. w sprawie III CZP 98/95, która w tym zakresie nadal zachowuje aktualność. Jest to więc roszczenie odszkodowawcze wywodzące się z odpowiedzialności deliktowej sprawcy, przedawniające się w terminie przewidzianym w art. 442¹ kc (...). Zgodnie z art. 442¹ § 1 kc, roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat 3 od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się albo przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż 10 lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Natomiast § 2 tego przepisu mówi, że jeżeli szkoda wynikała ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat 20 od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Ponieważ jednak może się zdarzyć, a w praktyce nierzadko się zdarza, że poszkodowany wystąpi o wypłatę świadczenia przez Fundusz w terminie, który - ze względu na konieczność prowadzenia postępowania wyjaśniającego - powodowałby, że roszczenie mogłoby się przedawnić zanim zostałoby przejęte - celowe było

wprowadzenie dodatkowego, niezależnego terminu zapewniającego możliwość skutecznego ściągnięcia spełnionego za sprawcę świadczenia także w wypadkach przedłużającego się postępowania tzw. likwidacyjnego. Rozwiązanie takie wprowadza zastrzeżenie, że roszczenie Funduszu nie może się jednak przedawnić wcześniej niż z upływem 3 lat od dnia wypłaty przez Fundusz świadczenia poszkodowanym. Niewątpliwie konsekwencją takiego rozumienia przepisu będzie wydłużenie okresu, w którym Fundusz może dochodzić od sprawcy zwrotu sum wypłaconych poszkodowanym, jednak trudno – w ocenie Sądu Najwyższego - znaleźć aksjologiczne wady interpretacji przepisu zwiększającej szansę odzyskania od sprawcy szkody wynikłej z przestępstwa, sum odszkodowań i zadośćuczynień, które świadczył za niego poszkodowanym Fundusz. Przeciwnie, niewłaściwa byłaby wykładnia premiująca go przez skrócenie terminu przedawnienia tych roszczeń. Rozwiązanie, wprowadzające dodatkowy, buforowy termin zapewniający rzeczywistą możliwość dochodzenia roszczeń, nie jest jednostkowe.

Pozwany podnosił, iż termin przedawnienia wynikający z powołanego art. 110 ust. 4 UUU winien liczyć się od dnia 21 marca 2013 r. kiedy to (...) Spółka Akcyjna w Ł. skierowało do (...) pismo wskazujące, że wypłaciło już w postępowaniu likwidacyjnym zgodnie z art. 448 kc świadczenie dzieciom zmarłej tytułem zadośćuczynienia w łącznej kwocie 40000,00 zł. Powód wnosząc natomiast pozew w dniu 18 maja 2016 r. uchybił 3 - letniemu terminowi w związku z czym jego roszczenie uległo już przedawnieniu. W pierwszej kolejności wskazać należy, że w niniejszej sprawie szkoda na dobrach osobistych M. M., A. L. i J. L. (2) wynikała z występkę, który miał miejsce w dniu 10 września 2001 r. Jednakże, skoro zgodnie z powołanym przepisem 442⁽¹⁾ § 2 kc i powyższymi rozważaniami sądu orzekającego i Sądu Najwyższego roszczenie tego typu ulega przedawnieniu z upływem lat 20 od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, to sumując oba terminy: 10 września 2001 r. + 20 lat = 10 września 2021 r., przedmiotowe roszczenie nie uległo przedawnieniu, tym samym podniesiony przez pozwanego zarzut uznać należy za bezskuteczny. Ponadto nawet z treści samego art. 110 ust. 4 cytowanej UUU nie wynika aby roszczenie powoda uległo przedawnieniu, skoro wyraźnie wskazane jest że termin ten dotyczy wyłącznie roszczeń Funduszu – „roszczenia Funduszu wynikające z ust. 1 ulegają przedawnieniu...”. (...) spełnił świadczenie w postaci wypłaty zadośćuczynienia dzieciom zmarłej w dniu 13 listopada 2014 r., zaś zainicjował postępowanie wytaczając powództwo przed Sądem Rejonowym Ł. – Zachód w Ł. (e-Sąd) w dniu 18 maja 2016 r., tym samym 3 - letni termin wywodzony z powyższego przepisu w żadnym razie jeszcze nie upłynął.

Warto w tym miejscu dodatkowo szerzej odnieść się do zasygnalizowanego przez pozwanego P. P. (1) zdania odnoszącego się do wypłaty przez (...) Spółka Akcyjna w Ł. świadczenia oraz prośby o jego refundację. Zgodnie z art. 14 ust. 1 UUU zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Ustęp 2 w/w przepisu stanowi, że w przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego (...). Ustęp 3a stanowi natomiast – w dacie przedmiotowego pisma - że w przypadku niewypłacenia przez zakład ubezpieczeń odszkodowania w terminie, o którym mowa w ust. 1 albo 2, lub niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 3, organ nadzoru stosuje wobec zakładu ubezpieczeń środki nadzorcze określone w art. 212 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, którymi były: nałożenie na członków zarządu zakładu ubezpieczeń lub prokurentów kary pieniężne do wysokości odpowiadającej trzykrotnemu przeciętnemu miesięcznemu wynagrodzeniu z ostatnich 12 miesięcy, czy też nałożenie na zakład ubezpieczeń kary pieniężne do wysokości 0,5 % składki przypisanej brutto uzyskanej przez zakład ubezpieczeń w roku poprzednim, a w przypadku gdy zakład ubezpieczeń nie prowadził działalności lub miał zbiór składki przypisanej poniżej 20000000,00 zł do wysokości 100000,00 zł. Wydaje się zatem, że zakład ubezpieczeń pośpiesznie dokonał wypłaty świadczenia na rzecz dzieci zmarłej, nie ustalając swojej odpowiedzialności, być może – było to spowodowane obawą przed nałożeniem na niego kar. Powyższe działanie (...) Spółka Akcyjna w Ł. mogło być również spowodowane otrzymaniem informacji z II Wydziału Karnego tut. Sądu odnoszącego się do ubezpieczenia pojazdu marki P. oraz faktu zmian w zakładzie ((...) Spółka Akcyjna w Ł. stało się następcą prawnym Zakładu (...) Spółka Akcyjna w Ł.). Poza tym wydaje się, że rzadko się zdarza, żeby właściciele,

czy też posiadacze samochodów byli tak nierozsądni i nie wiedzieli o obowiązku posiadania polisy potwierdzającej zawarcie umowy OC – skoro należy ono do segmentu ubezpieczeń obowiązkowych w polskim porządku prawnym. Powyższe nie ma jednakże większego znaczenia, z uwagi na jednoznaczną treść powołanego przepisu art. 110 ust. 4 UUU wskazującego, że to tylko i wyłącznie Fundusz – (...) ma możliwość wystąpienia z regresem na mocy art. 110 UUU, a po części również z poniższych przedstawionych przez Sąd względów.

W toku niniejszej sprawy pozwany P. P. (1) zakwestionował swoją odpowiedzialność z dochodzonego przez powoda tytułu, wskazując, że samochód osobowy marki P. nr rej. (...), którym kierował podczas wypadku był w dniu 10 września 2001 r. objęty obowiązkowym ubezpieczeniem OC w (...) Spółka Akcyjna w Ł..

Zgodnie z art. 23 ust. 1 UUU posiadacz pojazdu mechanicznego jest obowiązany zawrzeć umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem posiadanego przez niego pojazdu. Ustęp 1a w/w ustawy stanowi, że posiadacz pojazdu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 10 lit. a, zarejestrowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem pojazdu, w odniesieniu do którego państwem członkowskim Unii Europejskiej umiejscowienia ryzyka jest państwo Unii Europejskiej, w którym pojazd ma być zarejestrowany, obowiązany jest posiadać ochronę ubezpieczeniową przez cały okres, w którym pojazd jest zarejestrowany, z wyjątkiem zarejestrowanych pojazdów historycznych. W odniesieniu do pojazdów zarejestrowanych za granicą obowiązek ten trwa przez cały okres pozostawiania tych pojazdów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie zaś do art. 25 ust. 1 UUU ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje zdarzenia powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rodzice pozwanego E. P. i H. P. po zakupie przedmiotowego samochodu w dniu 11 listopada 2000 r. od J. L. (1) udali się do Starostwa Powiatowego Wydział Komunikacji i złożyli wniosek o jego przerejestrowanie, gdzie nadano mu nr rej. (...). Nie ulega również wątpliwości że małżonkowie P. posiadali wiele pojazdów – od aut osobowych, po ciężarowe, ciężarowo – osobowe oraz przyczepy, co wynika z dokumentu zaświadczenia (...) Spółka Akcyjna w Ł. (k. 145 -147).

Generalnie stosownie do przepisu art. 6 kc, ciężar udowodnienia faktu w procesie cywilnym spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Odmiennie jest natomiast z ciężarem dowodu w postępowaniu likwidacyjnym, które to zagadnienie regulują przepisy kodeksu cywilnego dotyczące umowy ubezpieczenia, jak również ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej oraz omawiana powyżej UUU, a mianowicie to sam dłużnik (ubezpieczyciel) weryfikuje w postępowaniu likwidacyjnym zasadność roszczenia wierzyciela. Jak zaznacza w swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 10 stycznia 2000 r. wydanym w sprawie III CKN 1105/98),po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku zakład ubezpieczeń obowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności oraz do zbadania okoliczności dotyczących wysokości szkody. Zakład ten ma obowiązek, aktywnego, samodzielnego wyjaśnienia okoliczności wypadku i wysokości szkody. Tego obowiązku, należącego do istoty działalności ubezpieczeniowej, ubezpieczyciel nie może przerzucić na inne podmioty. W niniejszej sprawie (...) Spółka Akcyjna w Ł. nie ustaliło ważności umowy ubezpieczenia obowiązkowego, którą objęty winien zostać samochód prowadzony w dniu 10 września 2001 r. przez pozwanego i na mocy art. 14 ust. 4 UUU przekazało sprawę o wypłatę należnego zadośćuczynienia Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, który nie znalazł przesłanek wynikających z dalszej części ust. 4 powołanego przepisu i przyjął sprawę jako właściwy do wypłaty należnego dzieciom zmarłej w wyniku wypadku świadczenia. Po dokonaniu powyższego wystąpił do tut. Sądu przeciwko P. P. (1) z tzw. roszczeniem regresowym. W procesie zaś - jak wskazano wyżej - pozwany kwestionując swoją odpowiedzialność winien sprostać wymogom dowodowym procesu cywilnego. Pozwany mimo powyższego podważania swojej odpowiedzialności i twierdzeń wysuwanych w określonych pismach procesowych nie przedłożył najważniejszych dowodów, a mianowicie - treści zawartej umowy ubezpieczenia OC, ani polisy potwierdzającej jej zawarcie. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w żaden sposób nie wykazał, by samochód marki P. którym jechał i którym spowodował wypadek w dniu 10 września 2001 r. objęty był umową ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Dokumenty znajdujące się w aktach sprawy wskazują jedynie, że w ówczesnym czasie pojazd objęty był umową (...), z której to pokryto jego naprawę: koszt materiałów i robocizny na kwotę 2953,00 zł. Natomiast fakt posiadania przez małżonków P. – rodziców pozwanego takiej ilości samochodów jak wynika to z zaświadczenia o przebiegu ubezpieczenia w ubezpieczeniach komunikacyjnych (...) Spółka Akcyjna w Ł.

świadczyć może o braku należytej staranności w dopilnowaniu jakże istotnego obowiązku w postaci zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia, jakim jest ubezpieczenie OC.

W świetle powyższego, nie można tym podzielić stanowiska strony pozwanej, iż w chwili zdarzenia samochód którym jechał i którym to spowodował wypadek objęty był umową ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Reasumując, żądanie pozwu oparte zarówno na postawie faktycznej jak i prawnej, podlegało uwzględnieniu w całości, czemu wyraz dano w pkt I sentencji wyroku.

Storna powodowa wystąpiła dodatkowo z roszczeniem zasądzenia od roszczenia głównego odsetek ustawowych od dnia 13 stycznia 2015 r. do dania zapłaty.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie Sąd orzekł stosownie do treści art. 481 kc. Zgodnie z § 1 powołanego przepisu jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Natomiast stosownie do § 2 jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. Powód wezwał pozwanego do zapłaty roszczenia w terminie 30 dni od daty odebrania wezwania do zapłaty, co miało miejsce osobiście przez pozwanego w dniu 12 grudnia 2014 r. Powyższe uzasadnia również uwzględnienie powyższego żądania.

O zwrocie kosztów procesu, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego, Sąd orzekł w pkt II wyroku stosownie do art. 98 § 1 i kpc, który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu); do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Pozwany P. P. (1) przegrał proces w całości, w związku z tym zobowiązany jest do zwrotu na rzecz powoda (...) w W. zwrotu wszystkich poniesionych przez niego kosztów procesu na które to składają się kwoty – 338,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 4800,00 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, którego wysokość została ustalona na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego P. P. (1) o rozłożenia świadczenia na raty. Stosownie do art. 320 kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia. W niniejszej sprawie pozwany ograniczył się jedynie do złożenia wniosku o rozłożenie świadczenia na raty, uzasadniając go ogólnikowo trudną sytuacją finansową. Pozwany wniósł o rozłożenie zadłużenia na raty, ale biorąc pod uwagę to, iż należność nie jest stosunkowo wysoka, zaś pozwany od czasu otrzymania wezwania do zapłaty nie podjął żadnych rokowań z powodem w tym zakresie, to trudno uwierzyć w dobrą wolę pozwanego, iż uiszczy zobowiązanie po rozłożeniu na raty. W ocenie Sądu pozwany nie wykazał, iż sytuacja pozwanego jest tak szczególna, aby uzasadniała rozłożenie świadczenia na raty. Wskazać należy, że według stanowiska doktryny odmowa rozłożenia świadczenia na raty albo wyznaczenia terminu do spełnienia świadczenia nie wymaga odrębnego orzeczenia w sentencji wyroku, lecz powinna być umotywowana w uzasadnieniu (K. Piasecki (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., t. 1, red. K. Piasecki, s. 1504).